

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Tribunal Supremo (Hiszpania) w dniu 3 listopada 2017 r. – Ministerio de Defensa / Ana de Diego Porras

(Sprawa C-619/17)

(2018/C 022/38)

Język postępowania: hiszpański

Sąd odsyłający

Tribunal Supremo

Strony w postępowaniu głównym

Strona wnosząca skargę kasacyjną: Ministerio de Defensa

Druga strona postępowania: Ana de Diego Porras

Pytania prejudycjalne

- 1) Czy klauzulę 4 Porozumienia ramowego w sprawie pracy na czas określony, stanowiącego załącznik do dyrektywy Rady 1999/70⁽¹⁾, należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się ona uregulowaniu krajowemu, które nie przewiduje żadnej odprawy w przypadku rozwiązania umowy o zastępstwo (contrato de interinidad) zawartej na czas określony w celu zastąpienia innego pracownika, któremu przysługuje prawo do zachowania stanowiska pracy, w sytuacji gdy rozwiązanie owej umowy następuje w celu przywrócenia do pracy pracownika zastępowanego, lecz przewiduje taką odprawę w przypadku rozwiązania umowy o pracę z innych określonych w prawie przyczyn?
- 2) W wypadku udzielenia odpowiedzi przeczącej na pytanie pierwsze, czy zakresem regulacji klauzuli 5 porozumienia ramowego jest objęty środek taki jak ten ustanowiony przezodawcę hiszpańskiego, polegający na ustaleniu odprawy w wysokości 12 dziennych stawek wynagrodzenia za każdy przepracowany rok, którą pracownik ma otrzymać po rozwiązaniu umowy o pracę na czas określony, nawet gdy zatrudnienie na czas określony ograniczono do jednej umowy?
- 3) W wypadku udzielenia odpowiedzi twierdzącej na pytanie drugie, czy za sprzeczny z klauzulą 5 porozumienia ramowego należy uznać przepis prawa, który przyznaje pracownikom zatrudnionym na czas określony odprawę z tytułu rozwiązania umowy o pracę w wysokości 12 dziennych stawek wynagrodzenia za każdy przepracowany rok, ale wyklucza taką odprawę w odniesieniu do pracowników zatrudnionych na czas określony, w sytuacji gdy zostali oni zatrudnieni na podstawie umowy o zastępstwo (contrato de interinidad) w celu zastąpienia pracownika, któremu przysługuje prawo do zachowania stanowiska pracy?

⁽¹⁾ Dyrektywa Rady 1999/70/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. dotycząca Porozumienia ramowego w sprawie pracy na czas określony, zawartego przez Europejską Unię Konfederacji Przemysłowych i Pracodawców (UNICE), Europejskie Centrum Przedsiębiorstw Publicznych (CEEP) oraz Europejską Konfederację Związków Zawodowych (ETUC) (Dz.U. 1999, L 175, s. 43).

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Székesfehérvári Törvényszék (Węgry) w dniu 2 listopada 2017 r. – Hochtief Solutions AG Magyarországi Fióktelepe / Fővárosi Törvényszék

(Sprawa C-620/17)

(2018/C 022/39)

Język postępowania: węgierski

Sąd odsyłający

Székesfehérvári Törvényszék.

Strony w postępowaniu głównym

Strona skarżąca: Hochtief Solutions AG Magyarországi Fióktelepe.

Strona pozwana: Fővárosi Törvényszék.

Pytania prejudycjalne

- 1) Czy podstawowe zasady oraz przepisy prawa Unii (a w szczególności art. 4 ust. 3 TUE oraz wymóg jednolitej wykładni), należy interpretować w sposób, jaki uczynił to Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej zwłaszcza w wyroku wydanym w sprawie Köbler, w ten sposób, że orzeczenie o odpowiedzialności sądu państwa członkowskiego rozstrzygającego sprawę w ostatniej instancji za wyrok, który narusza prawo Unii Europejskiej, może opierać się wyłącznie na prawie krajowym lub na kryteriach ustanowionych przez prawo krajowe? W przypadku odpowiedzi przeczącej, czy podstawowe zasady i przepisy prawa Unii, a w szczególności trzy kryteria ustanowione przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie Köbler dla stwierdzenia odpowiedzialności „państwa” należy interpretować w ten sposób, że spełnienie przesłanek odpowiedzialności państwa z tytułu naruszenia prawa Unii przez sądy wspomnianego państwa powinno być oceniane na podstawie prawa krajowego?
- 2) Czy przepisy i podstawowe zasady prawa Unii (a w szczególności art. 4 ust. 3 TUE oraz wymóg skutecznej ochrony sądowej), zwłaszcza wyroki Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w dziedzinie odpowiedzialności państwa członkowskiego wydane min. w sprawach Francovich, Brasserie du pêcheur i Köbler, należy interpretować w ten sposób, że powaga rzeczy osądzonej wyroków naruszających prawo Unii wydanych przez sądy państwa członkowskiego rozstrzygające w ostatniej instancji wyłącza stwierdzenie odpowiedzialności państwa członkowskiego za szkody i krzywdy?
- 3) Czy w świetle dyrektywy 89/665/EWG, zmienionej dyrektywą 2007/66/WE⁽¹⁾, i dyrektywy 92/13/EWG mają znaczenie w rozumieniu prawa Unii postępowanie odwoławcze w zakresie zamówień publicznych dotyczące zamówień publicznych o wartości przekraczającej progi wspólnotowe oraz kontrola sądowa decyzji administracyjnej wydanej w tym postępowaniu? W przypadku odpowiedzi twierdzącej, czy mają znaczenie prawo Unii i orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (min. wyroki wydane w sprawach Kühne & Heitz, Kapferer i w szczególności Impresa Pizzarotti) w odniesieniu do konieczności dopuszczenia rewizji, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, która wynika z prawa krajowego w związku z sądową kontrolą decyzji administracyjnej przyjętej we wspomnianym postępowaniu odwoławczym w dziedzinie zamówień publicznych?
- 4) Czy dyrektywy w sprawie postępowań odwoławczych w dziedzinie zamówień publicznych (to znaczy, dyrektywę 89/665/EWG, zmienioną dyrektywą 2007/66/WE oraz dyrektywę 92/13/EWG) należy interpretować w ten sposób, że jest z nimi zgodne uregulowanie krajowe, zgodnie z którym sądy krajowe rozpoznające sprawę w postępowaniu głównym mogą nie uwzględnić okoliczności, którą należy ocenić zgodnie z wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej – wydanym w postępowaniu w sprawie odesłania prejudycjalnego w ramach postępowania odwoławczego w dziedzinie zamówień publicznych — okoliczności, której ponadto nie uwzględniają sądy krajowe orzekające w postępowaniu wszczętym w wyniku skargi rewizyjnej wniesionej przeciwko decyzji wydanej w sprawie głównej?
- 5) Czy dyrektywę Rady 89/665/EWG z dnia 21 grudnia 1989 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do stosowania procedur odwoławczych w zakresie udzielania zamówień publicznych na dostawy i roboty budowlane, a w szczególności jej art. 1 ust. 1 i 3 oraz dyrektywę Rady 92/13/EWG z dnia 25 lutego 1992 r. koordynującą przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne odnoszące się do stosowania przepisów wspólnotowych w procedurach zamówień publicznych podmiotów działających w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i telekomunikacji, a w szczególności jej art. 1 i 2, należy interpretować – w szczególności w świetle wyroków wydanych w sprawach Willy Kempter, Pannon GSM i VB Pénzügyi Lízing, a także w sprawach Kühne & Heitz, Kapferer i Impresa Pizzarotti—, w ten sposób, że zgodne ze wspomnianymi dyrektywami oraz z wymogiem skutecznej ochrony sądowej, a także z zasadami równoważności i skuteczności, jest uregulowanie krajowe, zgodnie z którym mimo, że wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydany w postępowaniu w trybie prejudycjalnym przed wydaniem wyroku w drugiej instancji ustanawia stosowną wykładnię przepisów prawa Unii, sąd rozpoznający sprawę oddala ją z powodu braku zastosowania w czasie, a następnie sąd, który rozpoznaje skargę rewizyjną uznaje rewizję za niedopuszczalną?
- 6) Czy jeżeli na podstawie prawa krajowego należy dopuścić rewizję w ramach przywrócenia konstytucyjności na podstawie nowego orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, to czy nie należy dopuścić rewizję zgodnie z zasadą równoważności i zasadą ustanowioną w wyroku Transportes Urbanos w przypadku, gdy nie można było uwzględnić wyroku Trybunału Sprawiedliwości w postępowaniu głównym z powodu postanowień prawa krajowego w dziedzinie terminów procesowych?

- 7) Czy dyrektywę Rady 89/665/EWG z dnia 21 grudnia 1989 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do stosowania procedur odwoławczych w zakresie udzielania zamówień publicznych na dostawy i roboty budowlane, a w szczególności jej art. 1 ust. 3 i art. 3, oraz dyrektywę Rady 92/13/EWG z dnia z dnia 25 lutego 1992 r. koordynującą przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne odnoszące się do stosowania przepisów wspólnotowych w procedurach zamówień publicznych podmiotów działających w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i telekomunikacji, a w szczególności jej art. 1 i 2, należy interpretować w świetle wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej C-2/06, Willy Kempter, zgodnie z którym jednostka nie musi powołać się specjalnie na orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości, w ten sposób, że postępowania odwoławcze w dziedzinie zamówień publicznych regulowane przez wspomniane dyrektywy mogą zostać wszczęte tylko w drodze odwołania, które będzie zawierało wyraźny opis powoływanego naruszenia w dziedzinie zamówień publicznych, a ponadto będzie wskazywało w precyzyjny sposób naruszony przepis z dziedziny zamówień publicznych – konkretny artykuł i ustęp — to znaczy, że w postępowaniu odwoławczym w dziedzinie zamówień publicznych mogą być oceniane jedynie naruszenia, które skarżący wskazał poprzez powołanie się na naruszony przepis z dziedziny zamówień publicznych — konkretny artykuł i ustęp — podczas gdy w każdym innym postępowaniu administracyjnym i cywilnym wystarczające jest, aby jednostka przedstawiła okoliczności faktyczne i dowody na ich poparcie, a organ lub sąd rozstrzygnie odwołanie zgodnie z jego treścią?
- 8) Czy przesłankę opisania naruszenia w wystarczający sposób ustanowioną w wyrokach Köbler i Traghetti należy interpretować w ten sposób, że do takiego naruszenia nie dochodzi, gdy sąd orzekający w ostatniej instancji, naruszając w sposób otwarty utrwalone i przytoczone w szczegółowy sposób orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej — które opiera się ponadto na różnych opiniach prawnych —, odmawia uznania wniosku podmiotu prywatnego skierowania pytania prejudycjalnego odnośnie do dopuszczalności rewizji, opierając się na absurdalnym uzasadnieniu, że uregulowanie Unii – w tym przypadku w szczególności dyrektywy 89/665/EWG i 92/13/EWG – nie zawierają przepisów regulujących rewizję, pomimo że w tym zakresie również szczegółowo przytoczono stosowane orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, w tym również wyrok Impresa Pizzarotti, które wyraźnie stwierdza konieczność rewizji w stosunku do postępowania w sprawie zamówień publicznych? Z uwagi na wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej C 283/81, CILFIT w jakim stopniu szczegółowości sąd krajowy powinien uzasadnić niedopuszczenie rewizji, kiedy odchodzi on od mającej wiążący charakter wykładni prawnej ustalonej przez Trybunał Sprawiedliwości?
- 9) Czy zasady skutecznej ochrony sądowej i równoważności z art. 19 TUE i art. 4 ust. 3 TUE, swoboda przedsiębiorczości i swoboda świadczenia usług ustanowione w art. 49 TFUE, a także dyrektywa Rady 93/37/EWG z dnia 14 czerwca 1993 r. koordynująca procedury udzielania zamówień publicznych na dostawy, oraz dyrektywy 89/665/EWG, 92/13/EWG i 2007/66/WE należy interpretować w ten sposób, że [nie sprzeciwiają się one] temu, aby właściwe sądy, w oczywisty sposób naruszając właściwe prawo Unii, odrzucały jeden za drugim środki zaskarżenia wnoszone przez skarżącą dotyczące uniemożliwienia jej uczestnictwa w postępowaniu w sprawie zamówienia publicznego, przy czym w przypadku owych środków zaskarżenia konieczne jest przygotowanie w tym przypadku licznych dokumentów, co wymaga poświęcenia dużej ilości czasu i pieniędzy lub uczestniczenia w rozprawach, i pomimo iż wiadomo, że istnieje teoretycznie możliwość stwierdzenia odpowiedzialności za szkody wyrządzone przy sprawowaniu funkcji sędziowskich, to właściwe uregulowanie pozbawia skarżącą możliwości dochodzenia przed sądem odszkodowania za szkody poniesione w konsekwencji owych bezprawnych środków?
- 10) Czy zasady ustanowione w wyrokach Köbler, Traghetti i Saint Giorgio należy interpretować w ten sposób, że nie można wypłacić odszkodowania za szkodę wyrządzoną tym, iż naruszając utrwalone orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości, sąd państwa członkowskiego orzekający w ostatniej instancji nie dopuścił wniesionej we właściwym czasie przez prywatny podmiot rewizji, w ramach której podmiot ten mógł dochodzić odszkodowania za spowodowane wydatki?

⁽¹⁾ Dyrektywa 2007/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 grudnia 2007 r. zmieniająca dyrektywy Rady 89/665/EWG i 92/13/EWG w zakresie poprawy skuteczności procedur odwoławczych w dziedzinie udzielania zamówień publicznych (Dz.U. 2007, L 335, s. 31).